

Turvekokonaisuus (sis. turvepellon määritelmä), indikaattoritoimenpiteet ja pölyttäjät

Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat
-teemaryhmä

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Turvepellon määritelmä LUONNOS 17.12.2025

Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat
-teemaryhmä

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Turvemaan määrittely

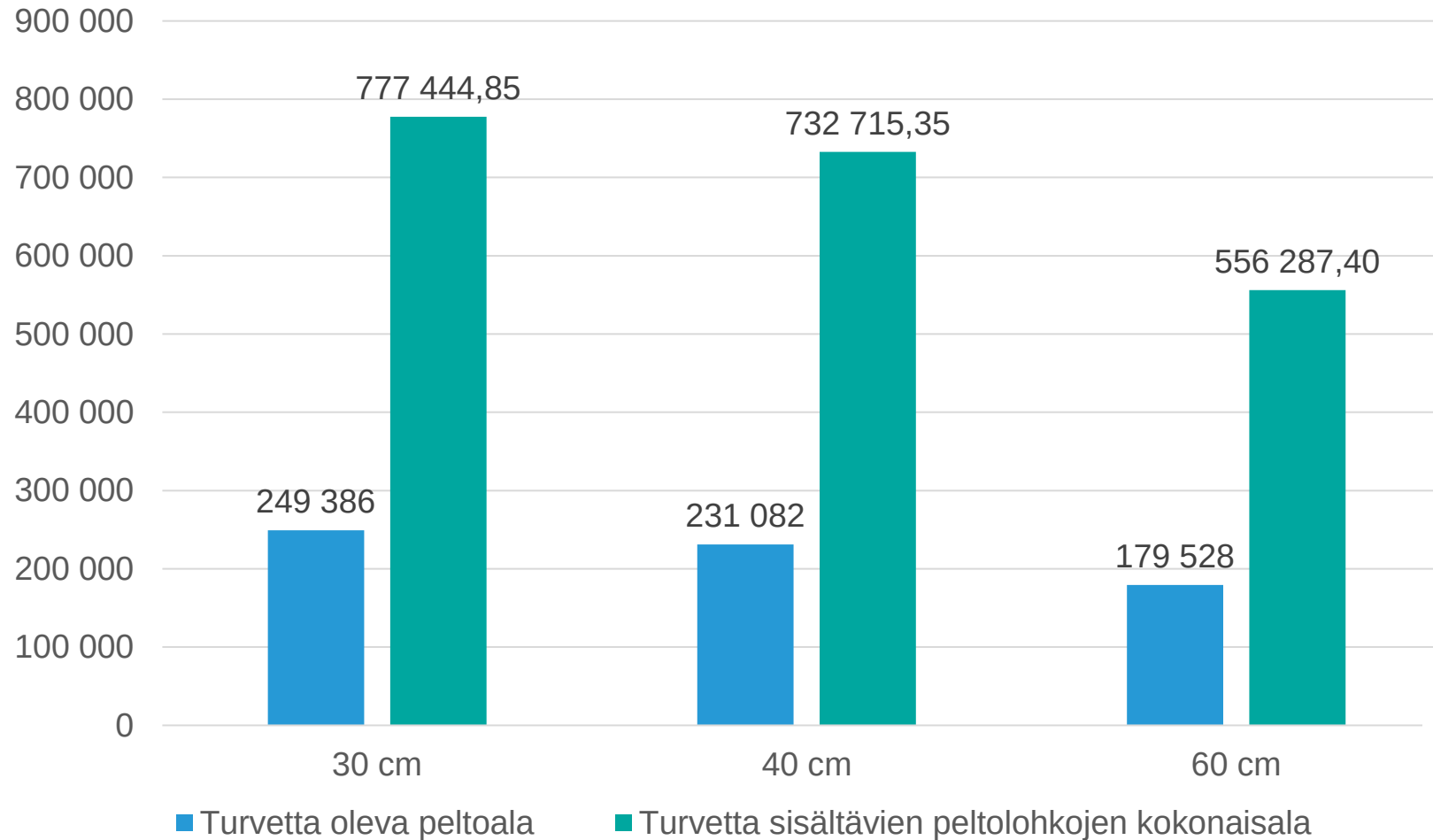
- Maalajit jakautuvat kivennäis- ja eloperäisiin maihin. Osa eloperäisistä maista on turvemaata.
- 1) orgaanisen aineksen pitoisuus = onko maaperä turvetta
- 2) turvekerroksen paksuus = kuinka paksua turvetta

Taulukko 1. Turvemaannokset ja niistä muodostetut määritelmät Turvepeltojen Tiekartta -hankkeessa.

Maannoksen paksuus	Alemman tason määritelmä	Ylemmän tason määritelmä
Turvekerroksen paksuus alle 10 cm	Kivennäismaa	"Kivennäismaat" tai "Muut maannokset"
Turvekerroksen paksuus 10–40 cm	Soistuma	
Turvekerroksen paksuus 40–60 cm	Ohuet turvemaat	"Turvemaat"
Turvekerroksen paksuus yli 60 cm	Paksut turvemaat	

- **Turvemaa määritellään eri yhteyksissä eri tavoin.** Eri maissa on käytössä erilaisia määritelmiä.
- **Kansallisessa CAP-suunnitelmassa** tällä hetkellä turvemaalla tarkoitetaan maata, jonka "muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 %". Määritelmän täsmennystarpeista keskustellaan.

Turvepelto ei ole yleensä 100 % turvetta

Turvetta jonkin verran sisältävien peltolohkojen määrä on varsinaista turvealaa suurempi. Vihreä palkki sisältää siis sekä turve- että kivennäismaita.

Kuva 1 Turvetta olevan peltoalan ja turvetta sisältävien peltolohkojen kokonaisalan erot.

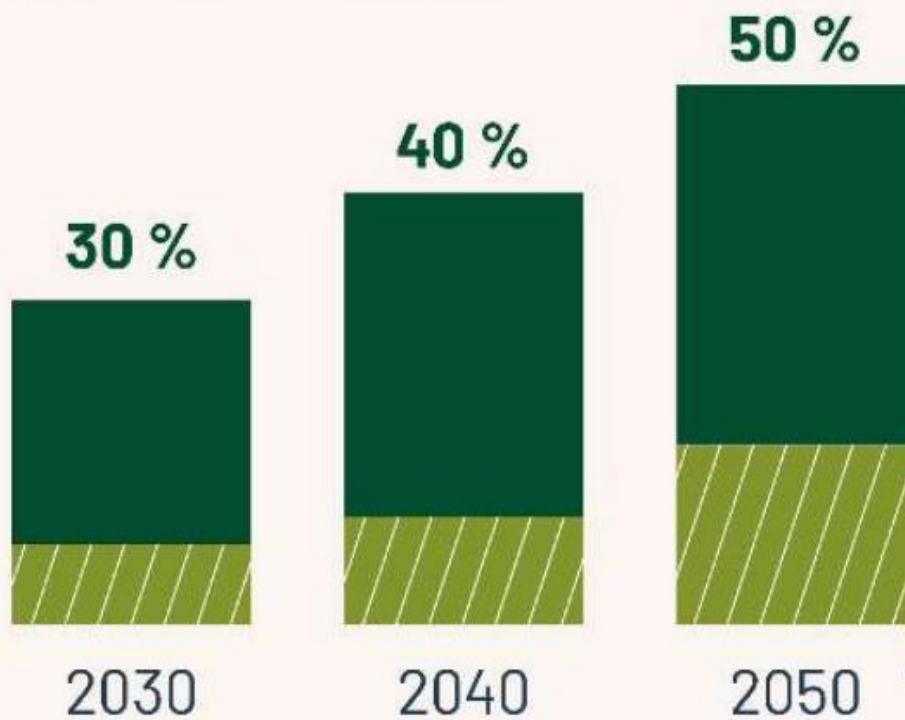

Kartalla yksi 50 x 50 m ruutu (sininen) sisältää turvemaata yli 90% todennäköisyydellä.

Turvepeltojen ennallistamistavoitteet

vettämisosuus

HUOM! Toimia
voidaan tehdä

- Turvepelloilla
- Turvetuotanto-
alueilla
- Suometsissä
(osittain)

Kyse pitkän ajan
linjauksista!

Turvemaan määritelmä ennallistamisasetuksessa

- Ennallistamisasetuksessa ei ole turvemaalle määritelmää artiklassa 2.
- Artiklassa 11(4) käytetty sanamuoto on ”organic soils in agricultural use constituting drained peatlands”, suomeksi **”maatalouskäytössä oleva orgaaninen maaperä, joka on ojitettua turvemaata”**.
- Asetuksen resitaalit 59) ja 60) viittaavat khk-inventaarion taustalla oleviin IPCC:n laskentaohjeisiin. Suomessa khk-inventaarion turvepaksuus on ≥ 30 cm turvetta.
 - (59) Restoration and rewetting of organic soils, as defined in 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, in agricultural use, i.e. under grassland and cropland use, constituting drained peatlands
- Resitaalit eivät ole oikeudellisesti sitovia. Kuitenkin ristiriitatilanteissa, joissa punnitaan asetuksen tulkinnan oikeellisuutta, resitaaleja voidaan käyttää tulkinnan perusteina.
 - Jos Euroopan unionin tuomioistuin jossain vaiheessa pääsee ottamaan kantaa turvemaan määritelmään ennallistamisasetuksen kontekstissa, niin tuomioistuin suurella todennäköisyydellä viittaa resitaaleihin 59 ja 60.

Määritelmän valinnassa huomioituja näkökohtia, erityisesti:

- IPCC:n laskentaohjeet eivät sisällä suoraan määritelmää turvemaalle eivätkä määrittele turpeen paksuutta, vaan paksuus voidaan määritellä kansallisesti. Khk-inventaarion mukainen turvemaan pinta-ala on estimaatti. MaaTu-aineisto on viety VMI-otantadatan päälle, eli kattavaa karttaa kaikista lohkoista ei ole.
- Ennallistamisasetuksessa ei ole määritelty maatalouskäyttöä
 - Komissio on maininnut ennallistamisen yhteydessä FAOn ja CAPin maatalouskäytön määritelmät, joissa toiminta maatalousmaalla on aktiivista joko viljelyn tai viljelykunnossa säilyttämisen muodossa. → Maatalouskäytöksi voitaisiin katsoa maataloustukien piirissä olevat turvepellot, eli CAP-suunnitelman mukainen maatalousmaa, joka on oikeutettu suoriin tukiin ja josta on haettu pinta-alatukia vuonna 2023.
 - Peltolohkorekisterin mukainen maatalousmaa on ojitettua, perustuu paikkatietoon, on CAPin kautta ohjauskeinojen piirissä ja tukee resitaalia 59 kokonaisuutena (mm. The most significant climate benefits are created by restoring and rewetting cropland followed by the restoration of intensive grassland).
- Toteutettavuudessa huomioonotettavia tekijöitä
 - On vaikeata rajoittaa vettyminen ainoastaan määritelmän mukaiselle turvema-alalle.
 - Vettämisen onnistumisen kannalta tehokkainta on kohdistaa vettämistoimet paksuturpeisiin peltoihin
 - Mikäli määritelmän ja toteutettavien pinta-alojen tulisi vastata tiukasti toisiaan, voisi olla ongelmallista vettä vuonna 2023 30 cm syvyiseksi määritetty alue vuonna 2033, jolloin se on enää 20 cm syvää.

Valmistelussa olleita määrittelyasetelmia

1. Turpeen paksuus 30 cm (khk-inventaarion mukainen viljelysmaa)

- Pinta-ala noin 289 000 ha
- Suomen khk-inventaarion mukainen turpeen paksuus

2. Turpeen paksuus 30 cm (maataloustukien piirissä)

- Pinta-ala 249 386 ha
- Suomen khk-inventaarion mukainen turpeen paksuus, mutta vain maataloustukien piirissä oleva pinta-ala

3. Turpeen paksuus 40 cm (maataloustukien piirissä)

- Pinta-ala 231 082 ha
- Luonnonvarakeskuksen laatiman Turvepeltojen käytön tiekartassa valittu turvesyvyys.

4. Turpeen paksuus 60 cm (maataloustukien piirissä)

- Pinta-ala 179 528 ha
- Vain paksuturpeiset turvepellot.

Teemaryhmän esitys on käyttää ennallistamissuunnitelmassa 40 cm paksuutta = 231 082 ha. Tästä laskettaisiin Suomen ennallistamis- ja vettämisvelvoitteet.

Määritelmän valinnassa huomioitavia näkökohtia

- Juridinen liikkumavara & komission tulkinta
- Toteutettavuus
- Rahoitus
- Vaikutukset (talous, sosiaalinen, ympäristö, oikeudellinen...)
- Yhteydet ilmastopolitiikkaan
- Viestintä

Taulukko 2 Turvemaiden vettämisvelvoite eri pinta-alavaihtoehtojalla (vettämisvelvoite kattaa turvepellot, turvetuotantoalueet ja ojitetut suometsät)

Turvepellon määritelmä	Turvetta oleva peltoala	Turvetta sisältävien peltolohkojen kokonaisala	Vetettävä 2030 mennessä*	Vetettävä 2040 mennessä	Vetettävä 2050 mennessä
30 cm, khk-inventaario	289 000 ha	Ei voida laskea**	21 675 ha	38 148 ha	47 685 ha
30 cm, maataloustukien piirissä olevat	249 386 ha***	yli 770 000 ha****	18 704 ha	32 919 ha	41 149 ha
40 cm, maataloustukien piirissä olevat	231 082 ha	yli 730 000 ha	17 331 ha	30 503 ha	38 129 ha
60 cm, maataloustukien piirissä olevat	179 528 ha	yli 550 000 ha	13 467 ha	23 698 ha	29 622 ha

* Vetettävä pinta-ala lasketaan turvepeltojen turvetta olevasta alasta (toinen sarake vasemmalta).

** Khk-inventaarioon sisältyy myös peltolohkorekisterin ulkopuolista alaa, joten tälle määritelmälle ei voida laskea turvetta sisältävien peltolohkojen kokonaispinta-alaa.

*** Tämä sarake sisältää CAP-suunnitelman mukainen maatalousmaan, joka on oikeutettu suoriin tukiin ja josta on haettu pinta-alatukia vuonna 2023. Tämä käsite sisältää pellot, pysyvien kasvien alat sekä pysyvät nurmet. Se rajaa pois maatalousmaan, josta ei ole haettu tukia tarkasteluvuonna sekä peltolohkorekisteriin kuulumattoman turvemaan.

**** Tämä sarake sisältää peltolohkorekisterin maankäyttöluokan pelto, pinta-alatiedot vuodelta 2024. Se rajaa pois maankäyttöluokan luonnonlaitumet ja niityt.

Mahdollisuudet vettämistavoitteen saavuttamiseen?

- **Turvemetsien jousto** (12-19 000 ha) tulee täyteen art 4 toimilla
- **Hylätyt turvepellot:** Vettämiskelpoiseksi arvioitu 13-16 000 ha (ei tietoa vielä, onko päällekkäistä käytössä olevan maatalousmaan kanssa)
- **Takautuvat toimet:** Turvetuotantoalueilla tehty 2019-2024 Neovan mailla kosteikkoja noin 1600 ha ja tekeillä (JTF-hankkeet) noin 3000 ha 2029 mennessä
Turvetuotantoalueilla lisäpotentiaali: TURVEJOUSTO-hankkeessa arvioitu n. 10 000 ha, mutta Keski-Pohjanmaalla toteutetun TURKE-hankkeessa n. 50 % alueista vetettävissä
- **Turvepelloilla potentiaalia arvioitu [Luken Turvepeltojen käytön tiekartassa](#):** korkean vedenpinnan vettäminen 2050 mennessä
 - 24 072 ha ruoantuotantoon painottuva skenaario
 - 52 134 ha ympäristöön painottuva skenaario

Turvepellon määritelmä	Turvetta oleva peltoala	Vetettävä 2050 mennessä	Vetettävä 2050 mennessä (kun poistettu potentiaalisti vetettävät suometsät)
30 cm, khk-inventaario	289 000 ha	47 685 ha	28 611 ha
30 cm, maataloustukien piirissä olevat	249 386 ha	41 149 ha	24 689 ha
40 cm, maataloustukien piirissä olevat	231 082 ha	38 129 ha	22 877 ha
60 cm, maataloustukien piirissä olevat	179 528 ha	29 622 ha	17 773 ha

Taulukko 3 Turvepelloille ja turvetuotantoalueille jäävä vettämismäärä eri pinta-alavaihtoehtojalla olettaen, että asetuksen sallimat suometsien vettämistoimet tehdään täysimääräisesti

Turvepellon määritelmä	Turve-peltojen kokonaisala	Vetettävä 2030 mennessä (kun poistettu potentiaalisesti vetettävät suometsät)	Vetettävä 2040 mennessä (kun poistettu potentiaalisesti vetettävät suometsät)	Vetettävä 2050 mennessä (kun poistettu potentiaalisesti vetettävät suometsät)
30 cm, khk-inventaario	289 000 ha	13 005 ha	22 889 ha	28 611 ha
30 cm, maataloustukien piirissä olevat	249 386 ha	11 222 ha	19 751 ha	24 689 ha
40 cm, maataloustukien piirissä olevat	231 082 ha	10 399 ha	18 302 ha	22 877 ha
60 cm, maataloustukien piirissä olevat	179 528 ha	8 079 ha	14 219 ha	17 773 ha

Lisäksi turvetuotantoalueilla on arvioitu olevan vettämiskelpoista alaa noin 10 000 ha (TURVEJOUSTO-hanke [Turvepeltojen ennallistamistoimien kompensatiomahdollisuudet turvetuotantoalueilla ja ojitetuissa suometsissä - Jukuri](#)).

Taulukko 4 Ennallistamisvelvoite (**muu kuin vettäminen**) eri pinta-alavaihtoehtojalla turvepelloille ja turvetuotantoalueille.

Turvepellon määritelmä	Turvetta oleva peltoala	Ennallistettava muutoin kuin vettämällä 2030 mennessä	Ennallistettava muutoin kuin vettämällä 2040 mennessä	Ennallistettava muutoin kuin vettämällä 2050 mennessä
30 cm, khk-inventaario	289 000 ha	65 025 ha	77 452 ha	96 815 ha
30 cm, maataloustukien piirissä olevat	249 386 ha	56 112 ha	65 838 ha	82 297 ha
40 cm, maataloustukien piirissä olevat	231 082 ha	51 993 ha	61 006 ha	76 257 ha
60 cm, maataloustukien piirissä olevat	179 528 ha	40 394 ha	47 395 ha	59 244 ha

Turvemaiden ennallistamiseksi ja vettämiseksi katsottavat toimet LUONNOS 17.12.2025

Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat
-teemaryhmä

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Turvemaiden vettämiseksi laskettavat toimet

KAISU = Keskipitkän aikavälin
ilmastosuunnitelma

MISU = Maankäyttösektorin
ilmastosuunnitelma

Toimenpide	Kommentti
Kosteikkojen perustaminen turvepellolle	Liitteessä VII ”Ennallistetaan kosteikkoja vettämällä ojitetut turvemaat uudelleen”, MISU:n ja KAISU:n toimenpide
Turvepellon viljely korotetulla vedenpinnalla (kosteikkoviljely)	Liitteessä VII kosteikkoviljely mainittu, MISU:n ja KAISU:n toimenpide.
Turvetuotantoalueiden vettäminen	Liitteessä VII mainittu.
Ojitettujen suometsien ennallistaminen	Liitteessä VII mainittu, art 4 suoluontotyyppien ennallistamistoimia
Turvetuotantoalueiden vettäminen yhdistettynä aurinko- tai tuulienergian tuotantoon	GTK:n haastattelujen perusteella näiden yhdistämiselle ei ole teoriassa estettä, mutta kohteita ei ole Suomessa olemassa, yhdessä hankkeessa tulossa ilmasto- ja vesistö päästöjen mittaamista kesällä 2025. Tutkimustulokset aurinkovoimaloiden luontovaikutuksista (ilman vettämistä) ovat vähäisiä ja osin ristiriitaisia. Toisaalta kaikki joustomahdollisuudet hyvä käyttää. → Jos tällaisia alueita perustetaan ja jos toiminta täyttää sovittavan vettämisestä kriteerin, lasketaan hehtaarit mukaan

Turvemaiden ennallistamiseksi laskettavat toimet (muu kuin vettäminen)

- Turvemaiden ennallistamiseksi lasketaan toimet, jotka lisäävät monimuotoisuutta, parantavat vesistöjen tilaa tai vähentävät ilmastopäästöjä. Ennallistamisen määritelmän (artikla 3.3) mukaisesti:

"tavoitteena biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien häiriönsietokyvyn säilyttäminen tai lisääminen"
- Näihin kuuluvat seuraavilla kalvoilla olevat CAP-toimenpiteet
- Kansalliseen ennallistamissuunnitelmaan ei kuvata CAP-toimenpiteiden tarkkoja nimiä, koska ne vaihtelevat CAP-kausien välillä. Toimenpidelistä on kansallisiin tarkoituksiin pinta-alojen raportointia varten.

Turvemaiden ennallistamiseksi laskettavat toimet

* Ympäristövaikuttavuusarvio - Maa- ja metsätalousministeriö

Toimenpide	Kommentit	Bd/ khk/ vesi
Turvepeltojen nurmet	Turvepelloille kohdennettu CAP-toimi. Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty 2/3, lisäksi ilmasto- ja vesistöhyödyt. Tukitoimeen tulossa joitakin tarkennuksia nykyisellä CAP-ohjelmakaudella.	Khk, vesi, bd
Kesannot (viher- tai sänkikesanto, ei avokesantoa)	Ei arvioitu ympäristövaikuttavuusarviossa, mutta useiden selvitysten mukaan keskeinen bd-toimi. Avokesannot voidaan jättää pois. Seuraavan CAP-kauden valmistelussa voidaan tarkastella toimen tarkempaa kohdentamista (mm. alueellisesti).	Bd
Luonnonhoitonurmi	Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty 2/3, myös vesistöhyötyä. Seuraavan CAP-kauden valmistelussa voidaan tarkastella toimen tarkempaa kohdentamista (mm. alueellisesti).	Bd, vesi
Monimuotoisuuskasvit	Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty keskimäärin 2/3 (suurin hyöty hyönteisille)	Bd
Suojakaistat ja suojavyöhykkeet	Liitteessä VII "suojakaistat" mainittu. Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty 2/3.	Bd, vesi
Säätösalaojitus ja valumavesien hallinta	Liitteessä VII "ravinnehuolto" mainittu. Turvepelloille kohdennettu CAP-toimi, joka sisältää säätösalaojituksen. Ympäristövaikuttavuusarviossa* ilmasto- ja vesistöhyötyjä. (Myös nykyisiä säätösalaojituksia voitaisiin hyödyntää paremmin → pohdittava ohjauskeinojen yhteydessä)	Khk, vesi
Luomu (luomupinta-ala, ei vain luomuun siirtyminen)	Liitteessä VII luonnonmukainen maatalous mainittu. Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty 2/3. Turvemaiden 1-vuotisten kasvien viljelyn khk-päästökerroin suurempi kuin nurmilla. Toisaalta luomu on kokonaisvaltainen toimintamalli, johon liittyy sekä 1-vuotisten ja monivuotisten kasvien viljelyä → ei mielekästä jättää 1-vuotista luomuviljelyä khk-päästöjen vuoksi pois. Luomulla on ensisijaisesti monimuotoisuushyötyjä. Huom. voi olla päällekkäinen muiden toimien kanssa, huomioitava raportoinnissa.	Bd

Turvemaiden ennallistamiseksi laskettavat toimet

* Ympäristövaikuttavuusarvio -
Maa- ja metsätalousministeriö

** Luke:
Turvetuot.alueiden
jatkokäyttö

Toimenpide	Kommentti	Bd/ khk/ vesi
Talviaikainen kasvipeite	Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty 1/3 (linnut ja maaperäeliöt). Myös vesistöhyödyt. Hieman teknisesti haastavaa raportoida vain ala, joka ei ole päällekkäistä muiden toimien kanssa. Ei voida erottaa alaa, joka lopetettu ks-aineilla	Bd, vesi
Viherlannoitusnurmi	Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty 1/3, myös vesistöhyötyä.	Bd, vesi
Pysyvät nurmet	Liitteessä VII "Lopetetaan niittyjen kyntäminen ja nurmikasvien siementen kylväminen." Turvemaalla pysyvää nurmea ei saa kyntää kuin kerran 4v ajanjaksolla. HUOM. Voivat olla muuten aivan tavallisia tuotantonurmia, mutta näillä on ns. pysyvän nurmen status. Näin ollen ei välttämättä merkittäviä bd-hyötyjä. Vain Natura-alueilla olevia pysyviä nurmia ei koskaan uusita.	khk
Hylättävät turvepellot ("uudet", ei takautuvasti)	Käyttö loppuu & ojia ei kunnosteta → Ilmastopäästökerroin pienempi kuin viljelykäytössä. "Passiivinen ennallistaminen" asetuksen puitteissa mahdollista.	khk

Pois listasta

* Ympäristövaikuttavuusarvio -
Maa- ja metsätalousministeriö

Toimenpide	Perustelu / kommentti
Seoskasvustot	Liitteessä VII ”sekaviljely”. Kuitenkin vain osa bd:lle erityisen hyödyllisiä
Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät	Marginaalinen toimi turvemailla, hallinnollinen taakka raportoinnista vs todellinen hyöty? Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty 1/3 (vain hyönteiset)
Kerääjäkasvit	Hyödyksi erityisesti kivennäismailla. Ympäristövaik.arviossa* bd-hyöty 1/3 (vain maaperäeliöstö) Ei voida erottaa alaa, joka lopetettu ks-aineilla. Luke: Turvemailla ilmastovaikutuksista ei riittävästi tietoa, voivat olla negatiivisia.
Maanparannus- ja saneerauskasvit	Ympäristövaikuttavuusarviossa* bd-hyöty 1/3. Kuitenkin saa esim. lannoittaa, käyttää kasvinsuojeluaineita, päättää kemiallisesti, niittää tai murskata kasvukauden aikana. Vain yksi kasvilaji vaaditaan. Bd-hyödyt näin ollen vähäisemmät muihin toimiin verrattuna. Luke: Saattaa huonontaa tilannetta turvepelloilla (ilmastonäkökulmasta)

Turvemaiden ennallistamiseksi laskettavat toimet (vaatii lisävalmistelua)

* Ympäristövaikuttavuusarvio -
Maa- ja metsätalousministeriö

** Luke:
Turvetuot.alueiden
jatkokäyttö

Toimenpide	Kommentti	Bd/ khk/ vesi
Turvetuotanto-alueiden metsitys	MISU:n ja KAISU:n toimenpide. Luke**: Sadan vuoden tarkastelujaksolla ennallistaminen suoksi tai metsitys ovat ilmaston kannalta ylivoimaisesti parhaat vaihtoehdot turvetuotantoalueen jatkokäytölle. Ilmastovaikutus riippuu metsitetyn alueen käytöstä. Huom. ilmastohyödyt vs. mahdolliset negatiiviset bd-vaikutukset (avoimen elinympäristön väheneminen, ei auta alkuperäisen suolajiston palautumista). Tästä sidosryhmätilaisuudessa paljon keskustelua. Metsityshehtaareja ei varsinaisesti ”tarvita”, jos ennallistamistavoite tulee täyteen turvepeltojen ennallistamistoimilla → keskustellaan vielä metsityksen tarpeesta metsäteemaryhmän kanssa	Khk (100v aikajänne)
Turvepeltojen metsitys	Samat kuin yllä	Khk (100v aikajänne)

Ennallistamista tukevia muita politiikkatoimia:

Ehkäistään turvetuotantoalueiden siirtymistä viljelykäyttöön?	Luke**: Etenkin perinteinen maatalous on huono jatkokäyttövaihtoehto ympäristövaikutusten kannalta. KAISU:n toimenpide.
Turvepeltojen raivauksen ehkäiseminen	Metsäkatoasetus, CAP:n ehdollisuus (GAEC 2), maankäytön muutosmaksun toteutettavuutta täydentävän keinona on arvioitu vuonna 2024 valmistuneessa työryhmäraportissa

Ennallistamistoimien (muu kuin vettäminen) nykypinta-alat

Turvepellon määritelmästä riippuen 2050 tavoite ennallistamistoimille (muu kuin vettäminen) on **59 000 – 97 000 ha (40 cm määritelmällä noin 76 000 ha) → tavoitteet ylittyvät jo nyt**

CAP-toimenpide	Pinta-ala Suomessa (vain turvetta oleva ala), ha		
	väh 30 cm	väh 40 cm	väh 60 cm
1 turvepeltojen nurmet toimi	2 252,30	2 234,82	2 068,06
3 turvemaalla oleva pysyvä nurmi	4 435,13	4 549,06	4 384,54
4 kesannot, ilman avokesantoa	4 109,90	3 881,93	3 017,73
5 luonnonhoitonurmi	2 667,70	2 476,12	1 892,27
6 monimuotoisuuskasvit	11 875,12	11 184,44	9 256,23
8 suojavyöhykkeet (HUOM. Puuttuu suojakaistat)	141,31	127,00	87,84
10 säätösalaajitus ja valumavesien hallinta	1 950,02	1 730,67	1 243,43
11 Talviaikainen kasvipeite (ekojärjestelmän talviaikainen kasvipeite, ei ehdollisuuden)	59 185,53	54 060,76	40 370,47
12 viherlannoitusnurmi	195,45	173,37	139,23
Luomu (joka ei ole päällekkäistä yllä olevien kanssa)	812,93	743,10	620,89
YHTEENSÄ	87 625,39	81 161,27	63 080,69

Turvevamaiden vettämiseksi laskettavia toimia edistävät toimenpiteet LUONNOS 17.12.2025

Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat

Regeringen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Turvemaiden vettämiseksi laskettavat toimet

KAISU = Keskipitkän aikavälin
ilmastosuunnitelma

MISU = Maankäyttösektorin
ilmastosuunnitelma

Toimi	Kommentti
1. Kosteikkojen perustaminen turvepellolle	Liitteessä VII "Ennallistetaan kosteikkoja vettämällä ojitetut turvemaat uudelleen", MISU:n ja KAISU:n toimenpide
2. Turvepellon viljely korotetulla vedenpinnalla (kosteikkoviljely)	Liitteessä VII kosteikkoviljely mainittu, MISU:n ja KAISU:n toimenpide. Edistetään mahdollisuuksia vedenpinnan korkeuden seurannalle kosteikkoviljelyn yhteydessä.
3. Turvetuotantoalueiden vettäminen	Liitteessä VII mainittu.
4. Ojitettujen suometsien ennallistaminen	Liitteessä VII mainittu, art 4 suoluontotyyppien ennallistamistoimia
5. Turvetuotantoalueiden vettäminen yhdistettynä aurinko- tai tuulienergian tuotantoon	GTK:n haastattelujen perusteella näiden yhdistämiselle ei ole teoriassa estettä, mutta kohteita ei ole Suomessa olemassa, yhdessä hankkeessa tulossa ilmasto- ja vesistö päästöjen mittaamista kesällä 2025. Tutkimustulokset aurinkovoimaloiden luontovaikutuksista (ilman vettämistä) ovat vähäisiä ja osin ristiriitaisia. Toisaalta kaikki joustomahdollisuudet hyvä käyttää. → Jos tällaisia alueita perustetaan ja jos toiminta täyttää sovittavan vettämis kriteerin, lasketaan hehtaarit mukaan

Turvemaiden vettämiseksi laskettavia toimia edistävät toimepiteet

1. Koulutustoimenpiteet
2. Vettämisen koordinointi, asiakaspalvelu ja viestintä
3. Vettämisen toteuttamisen tukipalvelut
4. Kosteikkoinvestointien tuki
5. Vetettyjen alueiden hoitotuki
6. Tuki maanhankintaan ja –vaihtamiseen
7. Tuki suunnitteluun ja yhteistyöhön
8. Ohjauskeinot maankäytön (muutoksen) ohjaamiseen
9. Kohdentaminen ja seuranta
10. Kosteikkoviljelyn edistäminen

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (1/10)

Toimenpide	Kuvaus	
Koulutustoimenpiteet	Priorisoitavia a) Kosteikkosuunnittelijoiden koulutus b) Täydennyskoulutusta kosteikkosuunnittelijoille c) Täydennyskoulutusta urakoitsijoille Täydentäviä d) Täydennyskoulutusta viljelyneuvojille e) Hyvälaatuisten suunnitelmien varmistaminen f) Oppisopimuskoulutus	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (2/10)

Toimenpide	Kuvaus	
Vettämisen koordinointi, asiakaspalvelu ja viestintä	a) Lapin elinvoimakeskuksen ilmastoyksikkö turvepeltojen ja turvetuotantoalueiden vettämisen koordinoija (sis. tietojen keräämisen ja raportoinnin koordinaatio) Suomessa	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (3/10)

Toimenpide	Kuvaus	
Vettämisen toteuttamisen tukipalvelut	a) Kosteikkoluotsitoiminta	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (4/10)

Toimenpide	Kuvaus	
Kosteikkoinvestointien tuki	a) Ei-tuotannollisten kosteikkoinvestointien tuki (CAP) b) Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen (CAP) c) Ympäristöllisten tarjouskilpailujen hyödyntäminen d) Rahoitusvälineiden käytön mahdollisuudet e) Turvemaiden vettäminen osaksi metsitystukea tulevaisuudessa f) Ennakkomaksujen hyödyntäminen (CAP) g) Yksityinen rahoitus h) Julkiset hankinnat	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (5/10)

Toimenpide	Kuvaus	
Vetettyjen alueiden hoitotuki	a) Vetettyjen alueiden hoitotuki (CAP) b) Pitkäaikaiset sopimukset esim. kunnan ja valtion välillä c) Ympäristöllisten tarjouskilpailujen hyödyntäminen d) Ennakkomaksujen hyödyntäminen (CAP)	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (6/10)

Toimenpide	Kuvaus	
Tuki maanhankintaan ja -vaihtamiseen	a) Makeran peltopankkitoiminta b) Valtion maanhankinta c) Tuki maanomistajan maanhankintaan	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (7/10)

Toimenpide	Kuvaus	
Tuki suunnitteluun ja yhteistyöhön	a) Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen (CAP) b) Viljelijäryhmähankkeet (CAP) c) Neuvonta (CAP)	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (8/10)

Toimenpide	Kuvaus	
Ohjauskeinot maankäytön (muutoksen) ohjaamiseen	a) Ilmastoperusteinen luopumistuki b) Ohjataan turvetuotantoalueiden jälkikäyttöä c) Ohjauskeinot pellonraivauksen vähentämiseen	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (9/10)

Toimenpide		
Kohdentaminen ja seuranta	a) Kohdentamisaineistojen saattaminen toteuttajien hyödynnettäväksi b) Seurantajärjestelmän jatkokehittäminen	

Ohjauskeinot-pienryhmän ehdottamat toimenpiteet turvepeltojen ja entisten turvetuotantoalueiden vettämisen edistämiseksi (10/10)

Toimenpide		
Kosteikkoviljelyn edistäminen	a) Kannustimet kosteikkoviljelyn ja arvoketjun kehittämiseen	

Toimenpiteet maatalousympäristön indikaattorien ja pölyttäjien tilan parantamiseksi LUONNOS 17.12.2025

Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat
-teemaryhmä

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

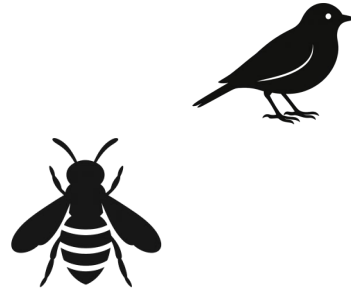
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Maatalousympäristön indikaattorit ennallistamisasetuksessa

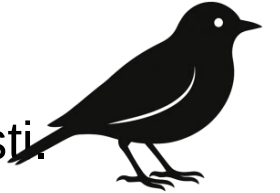
- Peltolintujen tilan parantaminen
- Pölyttäjien tilan parantaminen
- Niittyperhoset
- Maisemapiirteet maatalousmaalla (esim. puut, pensaat, kesannot...)
- Valitut indikaattorit täytyy **saada kasvuun 2030 mennessä.**

HUOM: Toimenpiteen kustannukset karkeita arvioita kustannusten suuruusluokasta. Arvion tarkkuus isoissa luvuissa varmaan +/- 10 milj. € suuruusluokkaa.

Peltosirkun suojelusuunnitelman toimeenpano

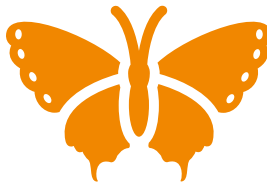
- Taustaa: Peltosirkku on äärimmäisen uhanalainen laji. Nopeasti vähenevä kannankehitys vetää Suomen peltolintuindeksiä alaspäin. Peltosirkun kannan vakauttaminen tai vahvistaminen voi nostaa peltolintuindeksiä kustannustehokkaasti.
- Toimenpide:
 - Maanomistajia kontaktointi ja neuvonta henkilökohtaisesti. Aloitus hankemuotoisesti, myöhemmin jatkuvaa koko ennallistamissuunnitelman toimeenpanon ajan
 - Peltosirkun kannankehityksen seuranta-> toimenpiteiden kohdentaminen peltosirkun esiintymisalueille
 - Selvitys toimien kohdentamiseen
- Kustannukset: Kertaluonteinen kustannus n. 1,3 milj € valtiolle, jonka jälkeen vuosikustannus n. 0,2 milj. € ?

Pysyvästi viljelemättömän kaistamaisen alan lisääminen pelloille

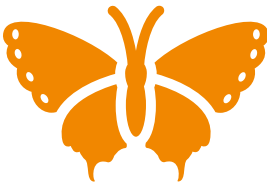

- Taustaa:
 - Reunojen määrä vähenee maatalouden rakenteen muuttuessa.
 - Nykyisin reunojen osuus 0,3 % maatalousmaasta (7 000 ha -> 3 m leveää 20 884 km kaistaa).
- Toimenpide: Luodaan kannuste, joka varmistaa pysyvästi viljelemättömien peltujen reuna-alueiden säilymisen ja kasvattaa niiden määrää nykyisestä. Tavoite kaksinkertaistaa reunojen osuus maatalousmaasta (0,7 %) ja kohdentaa ne **vaikuttavuudeltaan tarkoituksenmukaisempiin** kohteisiin.
- Kustannus: Nykytason ylläpidon kustannus n. 3 milj. €/vuosi, tavoitetason kustannus n. 14 milj. €/vuosi
- Ehdotetaan yhdistettäväksi Ympäristökesanto toimenpiteeseen, joka samanlainen.

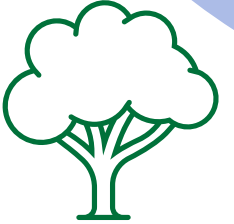

Ympäristökesantojen lisääminen

- Taustaa:
 - Peltomaalla sijaitsevia alueita, joita hoidetaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi ja joiden ensisijainen tarkoitus ei ole tuottaa markkinakelpoista satoa.
 - Nykyään näitä ovat mm. luonnonhoitonurmet, suojavyöhykkeet, monimuotoisuuskasvipellot ja luomun kesannointi.
 - Nykyisin tällaisia aloja on arviolta 120 000 – 160 000 ha eli noin 5,3 % maatalousmaasta.
- Toimenpide:
 - Luodaan nykyistä houkuttelevampi kannuste ympäristökesannoille. Tavoite että ympäristökesantojen osuus olisi 10 – 15 % maatalousmaasta ja ne olisivat luonnon monimuotoisuuden kannalta **suotuisimmille** alueille.
- Kustannus:
 - Nykytilan saavuttaminen kustantaa valtiolle n. 25 milj. €/v. Tavoitetilan kustannus 70 – 100 milj. €/v
 - Jos toteutetaan CAP järjestelmän kautta, niin tähän toimenpiteeseen sisältyy 125 milj. € rahoituskorjauksen riski.

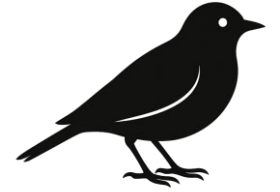
Maatalousmaiseman pienpiirteiden lisääminen

- Taustaa: Maisemapiirteet häviävät maisemasta tilakoon kasvaessa ja rakenteen kehittyessä. Maisemapiirteitä ovat mm. kivikasat, niitty laikut, avokalliot, puuryhmät ja pienet metsäsaarekkeet, pienialaiset kosteikot, yksittäiset puut, pensasaidat ja pensaas (esim. pajut) sekä siirtolohkareet ja muut luonnonmuodostumat sekä ladot ja muut peltoalueella sijaitsevat maatalousrakennukset lähiympäristöineen.
- Toimenpide:
 - Selvitetään em. maisemapiirteiden määrä ja sijainti sekä tarkastellaan miten nykyinen lainsäädäntö ja politiikka vaikuttaa näiden säilymiseen.
 - Arvioidaan selvityksen perusteella maisemapiirteiden säilyttämisvelvoitteen toteuttamismahdollisuuksia.
 - Selvitetään mahdollisuuksia luoda maisemapiirteitä tai niitä jäljitteleviä, monimuotoisuutta tukevia rakenteita, sekä arvioidaan kustannuksia.
- Kustannukset:
 - Hallinnolliset selvitykset n. 1 milj. €
 - Mahdollinen säilyttämisvelvoite: 6 milj. € hallinnolle ja toiminnanharjoittajalle (maanomistaja) tulonmenetys n. 130 milj. €/v. Sekä mahdollinen rahoituskorjausriski valtiolle 200 milj. €/vuosi.
 - Säilyttämisvelvoitteen taustalla oletus, että näitä piirteitä voisi olla joka 10. loholla (á 0,2 ha)

Kotieläinten laiduntamisen edistäminen

- Taustaa: Laiduneläimiä ei nykyään enää riittävästi saatavilla kaikilla alueilla ja niitä jää sen takia hoitamatta. Rakennekehitys vähentää eläinten määrää jatkossakin. Vuonna 2025 viljelijät ovat ilmoittaneet 3,5 % (79 000 ha) maatalousmaasta laidunnukseen käytettäväksi alaksi.
- Toimenpide: Edistetään kotieläinten laiduntamisalan kasvamista spatiaalisesti.
 - Keinoja ovat: luonnonmukainen tuotanto, erilaiset taloudelliset kannusteet laiduntamiseen, isojen aitauskustannusten tukeminen, informaatio-ohjaus ja ”vertaisvalmennus” sekä uusien navettarakentamisen kustannuksiin mukaan laiduntamisen kustannukset.
- Kustannukset:
 - Nykytilan saavuttaminen maksaa valtiolle arviolta 20 milj. €/v.
 - Jos laidunalaan haluttaisiin kaksinkertaistaa, niin kustannukset valtiolle arviolta 20-40 milj. €/vuosi sekä kertaluontoisesti 50 – 120 milj. €. Tämä pääasiassa uuden laidunalan perustamiskustannus

Syysviljoja, talviaikaista kasvipeitteisyyttä ja nurmea viljavaltaisilla alueilla

- Taustaa: Syysviljoilla, talviaikaisella kasvipeitteisyydellä erityisesti viljavaltaisilla aloilla on vaikutusta maatalouselinympäristöjen lintujen elinoloihin.
- Toimenpide: Luodaan taloudellisia kannusteita, jotka ohjaavat syysviljoja, talviaikaista kasvipeitteisyyttä ja/tai nurmea viljavaltaisilla alueilla
- Kustannukset: Nyt maksetaan 72 milj. € vuodessa talviaikaisesta kasvipeitteisyydestä (1,8 milj. ha), josta ehkä kolmannes vihreää kasvipeitteisyyttä.

Kosteikkojen lisääminen ja hoito maatalousympäristössä

- Taustaa: Kosteikot muodostuvat erityyppisistä vesi- ja maa-alueista. Veden määrällä ja korkeudella voi olla suuriakin kausivaihteluita. Kosteikkoja voivat olla rakennetut ja luonnonvaraiset kosteikot, tulvatasanteet, pohjapatoketjut ja 2-tasouomat ja kausikosteikot. Kosteikkoja tehdään erilaisilla rahoitusvälineillä eikä niiden nykymäärästä ole tarkkaa tietoa.
- Toimenpide: Kannustetaan lisäämään kosteikkoja ja muun vesialueen pinta-alaa maatalousympäristöissä. Kannustaminen käsittää rahallisen tukemisen sekä tarvittavaa informaatio-ohjausta, mutta myös varmistetaan asiantuntevien kosteikkosuunnittelijoiden ja -urakoitsijoiden osaaminen.
- Kustannukset: Jos tavoiteltaisiin 500 kosteikkoa, niin perustamiskustannukset n. 9 milj. € ja vuosikustannus n. 0,4 milj. €/v.

Toteutetaan metsissä ja soilla pölyttäjäkantojen tilaa parantavia toimia

- Pölyttäjäkantojen turvaaminen edellyttää, että metsä- ja suoympäristöissä tehdään aktiivisesti toimia, jotka parantavat sekä elinympäristöjen laatua että määrää – monet näistä toimista ovat samoja tai samansuuntaisia kuin teemaryhmissä 1 ja 5 esitettävät toimet
- Kustannukset arvioidaan osana (artikla 12 mukaisia) metsätalouden toimia (ei yksin pölyttäjätöinä). Metsätalouden luonnonhoidon toimet ovat jo nykyisellään osa ohjeistettua metsän- ja riistanhoitoa.
- Uutena toimenpiteenä metsien ja peltojen reunavyöhykkeet -> mahdollisuus esim. lisätä M-talouden (METKA) ympäristötukijärjestelmään. Esim. Yhden km reuna-alueen pituus vastaa 0,5 ha pina-alaa, jos reuna-alueen leveys on 5 m. (METKA-luonnonhoidon keskikustannus on alkaen 200 eur/ha). Tämä korvaus liian alhainen motivoimaan maanomistajia -> tarvitaanko jokin uusi tukimuoto?
- -> Multa osin ei kaksinkertaista laskentaa.

Vähennetään pölyttäjäkantoihin kohdentuvia paineita

Keskeisimpinä:

- Edistetään EU:n biodiversiteettistrategian kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämistavoitteita (vähennetään kemiallisten torjunta-aineiden aiheuttamia riskejä 50 prosenttia, sekä tavanomaista haitallisempien torjunta-aineiden käyttöä 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä).
- Ei erillinen toimenpide, vaan edistetään tavoitetta vähitellen osana EUn yleistä kehitystä.
- 2) Edistetään integroidun kasvinsuojelun (IPM) menetelmiä.
- 3) Kehitetään vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä (erityisesti puutarhakasvit).
- Kustannukset kemikaalien käytön vähentämisestä eivät tuo valtiolle suoraan kohdentuvia lisäkustannuksia, kustannus syntyy mahdollisina satoisuuden vähenemisinä. Esim. viljojen 10% satoisuuden vähenemä maksaisi menetyksinä 55 M eur. Toisaalta valtion maksama tuotantotuki kemikaalien käytön osalta vähenee (ei arviota saatavilla).

Huolehditaan pölyttäjäkantoja koskevista seurannoista

- Ylläpidetään ja kehitetään nykyisiä seurantoja
- Laaditaan kansallinen suunnitelma, jolla toteutetaan delegoidun säädöksen mukaiset seurannat mahdollisimman kustannustehokkaasti (= vähin kustannuksin).
- Nykyisiin seurantoihin tasokorotus delegoidun säädöksen aiheuttaman lisätyön seurauksena n. 500 000 eur - 1 M eur/v.

Kehitetään pölyttäjäistä ja niiden elinvaatimuksista koskevaa Informaatio-ohjausta ja viestintää

Suunnitellaan ja toteutetaan informaatio-ohjausta ja viestintätoimia, tarkoituksena lisätä pölyttäjäkantojen tilaa koskevaa osaamista, kansalaisten tietoisuutta ja osallistumista.

Viestintää voidaan toteuttaa pienemmässä tai suuremmassa mittakaavassa. Viestintää ja informaatio-ohjausta voidaan toteuttaa eri rahoitusinstrumenttien kautta toteutettavissa hankkeissa -> ei merkittävää lisää valtion budjettirahaan kohdentuvia kustannuksia (suuruusluokka esim. 50-400 000 eur./ v).

Toteutetaan rakennetuissa ympäristöissä toimia, jotka tukevat pölyttäjäkantoja

- Keskeisimpinä toimina:
- Lisätään ja ylläpidetään pölyttäjille tärkeitä elinympäristöjä sekä parannetaan näiden ajallista jatkumoa ja kasviyhteisöjen monimuotoisuutta.
- Etupäässä kunnille tai hankkeille kohdentuvia kustannuksia, joiden mittakaava on aina olosuhteisiin ja toteutuksen mittakaavaan sidottua. Osa toimista toteutuu artikla 8 mukaisina toimina -> ei vielä euromääräistä arviota (tr 5 arvioinee näiltä osin).

Säännellään tienpientareiden niiton ajoitusta

Laaditaan lainsäädäntöä muuttava ehdotus, joka rajaa tienvarsien niittoa siten, että niittoa ei tehdä 1.6. -20.8. välisenä aikana, pois lukien vieraslajieihin kohdennetut niitot sekä liikenneturvallisuuden kannalta välttämättömiin niittoihin tienpuoleisella luiskalla.

Voi mahdollisesti tuottaa jopa säästöjä valtiontaloudelle (?)

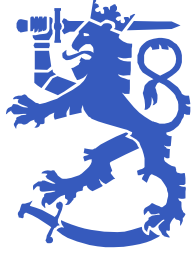
Kuva: Koneurakointi M Ikonen Oy

Kankaanpään uutiset:

Tienvarsiniitot ehkäisevät onnettomuuksia ja tukevat luonnon monimuotoisuutta

Tienvarsiniitoilla parannetaan näkyvyyttä tieympäristössä ja ehkäistään siten liikenneonnettomuuksia, mutta myös tuetaan luonnon monimuotoisuutta ja torjutaan haitallisia vieraslajeja.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiitos